

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
(ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๕)

โดย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่อำเภอยะหา

อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหา การทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและคณะผู้บริหาร และเป็นเจตจำนงค์ของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จัดทำโดยงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ จะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบลละแอ จะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้มีการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรหรือหากเกิด ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า โดยการประเมินความเสี่ยงภายในองค์กรถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
(ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ – เดือนมีนาคม ๒๕๖๕)

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

๑.๑ ส่วนราชการ/อำนาจหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ นั่นก็คือ จังหวัดยะลา มีพื้นที่ประมาณ ๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๘,๗๕๐ ไร่ เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เป็นไปด้วยความสะดวกได้กำหนดพื้นที่ ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านละแอ, หมู่ที่ ๒ บ้านตาเปาะ, หมู่ที่ ๓ บ้านกือยา, หมู่ที่ ๔ บ้านกูแบรายอ, หมู่ที่ ๕ บ้านชะเมาะ และหมู่ที่ ๖ บ้านปือรอ จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๖๗๕ คน แยกเป็น ชาย จำนวน ๒,๔๓๒ คน หญิง จำนวน ๒,๒๔๓ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๐๑ คน/ตารางกิโลเมตร และมีครัวเรือน จำนวน ๑,๑๗๙ ครัวเรือน โดยแบ่งการบริหารส่วนราชการ ประกอบด้วย

(๑) สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานกาเจ้าหน้าที่ งานนโยบาย และแผน งานพัฒนาและ ส่งเสริมการ ท่องเที่ยว งานกิจการสภา งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษา ความสงบภายใน งานการศึกษา งานด้านสาธารณสุข งานสวัสดิการสังคม งานธุรการ และงานอื่นๆ ที่ไม่ได้ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

(๒) กองคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงินและเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกา งานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จบำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการ จัดทำงบประมาณฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงิน รายได้และ รายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำปี ประจําปี งานเกี่ยวกับการพัสดุของ อบต. งาน ตรวจสอบภายใน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และงานที่ได้รับมอบหมาย

(๓) กองช่าง มีหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บ และ ทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบ และงานเขียนแบบการตรวจสอบการก่อสร้างงานควบคุมตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติงานก่อสร้างและซ่อมบำรุง การควบคุมการก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานแผนงานด้านวิศวกรรม เครื่องจักรกล การรวบรวมประวัติติดตาม การควบคุมการปฏิบัติงานเครื่องกล การควบคุม การบำรุงรักษา เครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับแผนงาน ควบคุม เก็บรักษา การเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมัน เชื้อเพลิง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒ จำนวนบุคลากร/ประกอบด้วย

สำนัก/กอง	พนักงานส่วนตำบล	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป	รวม
สำนักปลัด	๘	-	-	๖	๑๔
กองคลัง	๓	-	-	๑	๔
กองช่าง	๒	-	๑	-	๓
รวมทั้งสิ้น	๑๓	-	๑	๗	๒๑

จากข้อมูลภารกิจและจำนวนบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ที่จะต้องปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอให้ดีขึ้นจึงขอวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดเหตุการณ์ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลละแอ โดยใช้หลัก **SWOT Analysis**การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน เป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัดอันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนา ด้านต่างๆของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของท้องถิ่นอันเป็น สภาวะแวดล้อมภายในของท้องถิ่นซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของท้องถิ่นในปัจจุบันโดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันท้องถิ่นมีสถานภาพ การพัฒนาอยู่จุดไหน” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้ใช้เทคนิค **SWOT analysis** การพิจารณาถึงปัจจัยภายในได้แก่ จุดแข็ง (Strength – S) จุดอ่อน (Weak – W) และปัจจัย ภายนอก ได้แก่ โอกาส (Opportunity – O) และอุปสรรค (Threat – T) เป็นเครื่องมือ ดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

แนวทางการพัฒนา	จุดแข็ง / โอกาส	จุดอ่อน/อุปสรรค
ด้านเศรษฐกิจ	จุดแข็ง (Strength – S) ตำบลละแอ มีเขตพื้นที่ตั้งอยู่ติดกับตำบล ยะลา, ตำบลเปาะเส้ง อำเภอมือเก๋ ตำบล ปะแตและตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	จุดอ่อน (Weak – W) เนื่องจากเป็นพื้นที่ลุ่มเกิดน้ำท่วมบ่อยในบาง หมู่บ้าน และเกิดเหตุความไม่สงบบ่อยในถนน สายหลักทำให้ภาพติดลบในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้
	โอกาส (Opportunity – O) พื้นที่เขตตำบลเป็นตำบลเชื่อมต่อกับ อำเภอมือเก๋ยะลา จึงเหมาะต่อการขนส่ง โดยเฉพาะผลผลิตทางการ เกษตร	อุปสรรค (Threat – T) เกิดปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้เป็น ระยะอย่างต่อเนื่องตลอด ๖ ปีที่ผ่านมา
ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	จุดแข็ง (Strength – S) ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงให้ ความสำคัญกับ การเรียนด้าน ศาสนา มีบุคลากร ผู้มีความรู้ทางศาสนา อยู่เป็นจำนวนมาก มี โรงเรียนภาครัฐและ เอกชนในพื้นที่	จุดอ่อน (Weak – W) เมื่อประชาชนให้ความสำคัญกับการเรียน ศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง และให้ความสำคัญกับ การเรียนสายสามัญ เป็นอันดับรอง
	โอกาส (Opportunity – O) เมื่อประชาชนมีความรู้ด้านศาสนาเป็น จำนวนมาก จึงควรปรับปรุง และ พัฒนาการเรียนรู้ เช่น สถาบันทาง การศึกษาในตำบลให้มีคุณภาพมากกว่า เดิม และเปิดกว้างในการเรียนการสอน	อุปสรรค (Threat – T) ขาดแคลนแหล่งเงินทุนในการพัฒนาสถาบัน ทางการศึกษา

แนวทางการพัฒนา	จุดแข็ง / โอกาส	จุดอ่อน/อุปสรรค
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	จุดแข็ง (Strength – S) ตำบลละแอมีเส้นทางเข้าสู่ตำบลด้วยถนนลาดยางจาก อำเภอเยหา – ละแอ ระยะทาง ๔ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางจากอำเภอถึงตำบลประมาณ ๑๐ นาที มีความเชื่อมโยงกับถนนในหมู่บ้านทุกสายในทำให้เกิดความสะดวกในการขนส่งสินค้า รวมทั้งการสัญจรไปมา	จุดอ่อน (Weak – W) เส้นทางในหมู่บ้านชำรุดขาดงบประมาณ ในการซ่อมแซม
	โอกาส (Opportunity – O) มีงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก (เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) ในการก่อสร้าง	อุปสรรค (Threat – T) ในช่วงฤดูฝนเกิดน้ำท่วมทำให้ถนนในหมู่บ้านชำรุด
ด้านสาธารณสุข	จุดแข็ง (Strength – S) ตำบลละแอมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒ แห่งมีกลุ่ม อสม.ในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขที่เข้มแข็ง	จุดอ่อน (Weak – W) ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องสุขภาพอนามัย
	โอกาส (Opportunity – O) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการสนับสนุน ด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องทุกๆปี	อุปสรรค (Threat – T) มีการเกิดโรคระบาดใหม่ทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลต้องเตรียมพร้อมตลอดเวลา
ด้านพัฒนาสังคม	จุดแข็ง (Strength – S) ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ไม่มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง	จุดอ่อน (Weak – W) ประชาชนส่วนใหญ่เรียนด้านศาสนาอย่างเดียว มีการศึกษาด้านสามัญน้อย
	โอกาส (Opportunity – O) มีการสนับสนุนส่งเสริมอาชีพจากหน่วยงานต่างๆ ทำให้มี ประชาชนรายได้มากยิ่งขึ้น	อุปสรรค (Threat – T) การแพร่ระบาดของยาเสพติด สิ่งอบายมุข ในหมู่บ้านมีมากขึ้น

สรุปผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก องค์การบริหารส่วนตำบลแฉะ

๑. ปัญหาทางสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ตำบลแฉะมีที่ตั้งเป็นที่ยากลำบากเชิงเขาเป็นส่วนใหญ่ช่วงฤดูฝนเกิดปัญหาน้ำท่วมช่วงฤดูแล้งประสบปัญหาการขาดแคลนนํ้าอุปโภคบริโภค เกิดผลกระทบกว้างสร้างความเสียหายให้กับเกษตรกร

๒. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาความยากจนของประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยเพียงปีละ ๒๕,๐๐๐ บาทต่อคน ความยากจนของประชากรมาจากสาเหตุ ดังนี้

☒ ประชากรที่ไม่มีอาชีพ (ว่างงาน) เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะประชากรในวัยแรงงาน

☒ ประชากรที่ประกอบอาชีพแต่มีรายได้ไม่เพียงพอเนื่องจากประกอบอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว เช่น การประกอบอาชีพ เกษตรกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะดั้งเดิม ยังต้องพึ่งพาธรรมชาติขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี ขาดอุปกรณ์ ขาดพืชพันธุ์ที่เหมาะสม ตลอดจนการขาดการรวมกลุ่ม ในระบบกลุ่มหมู่บ้าน สำหรับการดำเนินการกลุ่มในหมู่บ้านก็มีปัญหาในการบริหารงาน ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ราคาไม่แน่นอน

๓. ปัญหาด้านสังคม

๓.๑ การแพร่กระจายของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนของตำบลแฉะ มีอัตราการแพร่กระจายของยาเสพติดที่เพิ่มขึ้นโดยจะมีกลุ่มเยาวชน ที่ไม่ได้ศึกษาต่อและว่างงาน

๓.๒ ประชาชนได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

๓.๓ ไม่มีการตั้งชมรมผู้สูงอายุระดับตำบลไว้สำหรับดูแลผู้สูงอายุในตำบลแฉะ

๔. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๔.๑ ขาดการบริการไฟฟ้าสาธารณะริมทาง และมีไฟฟ้าใช้ไม่ทั่วถึง

๔.๒ ปัญหาประชาชนขาดน้ำดื่มที่สะอาดในเขตพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๔ และ ๕ เนื่องจากระบบประปาหมู่บ้านยังมิได้ใช้ไม่ทั่วถึง

๔.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ ในฤดูแล้งจะขาดน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ตำบลแฉะ เนื่องจากคูส่งน้ำเพื่อการนำดินเงินฝายน้ำ ล้นชำรุด คลองส่งน้ำไม่สามารถเก็บกักน้ำได้เพียงพอ

๕. ปัญหาด้านสาธารณสุข

๕.๑ ปัญหาโรคติดต่อต่างๆ เนื่องจากประชาชนไม่สนใจวิธีการป้องกัน ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแม่และเด็ก และความสำคัญของการออกกำลังกาย

๕.๒ สถานอนามัยขาดอุปกรณ์ที่สำคัญบางอย่าง เช่น เครื่องมือทันตกรรม

๖. ปัญหาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๖.๑ ประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารอันเนื่องมาจากเด็กและประชาชนบางส่วนไม่ได้รับการศึกษา ในขณะที่ การจัดการศึกษานอกระบบ เช่น โรงเรียนตาดีกาก็ยังมีปัญหา เพราะขาดเงินอุดหนุนจากรัฐ

๖.๒ เด็กและเยาวชนยังอ่านหนังสือไม่ออกเนื่องจากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารคือภาษามลายู เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะเข้าเรียนในโรงเรียน ศาสนาเป็นหลัก

๒. หลักการและเหตุผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ของศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต้องดำเนินการด้านการจัดซื้อจัดจ้างการก่อสร้างพื้นฐาน การบริหารงานบุคคลและการออกใบอนุญาต ภายใต้กฎหมายระเบียบข้อบังคับหลายฉบับซึ่งมีลำดับขั้นที่แตกต่างกันไปโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่วางหลักการโดยภาพรวม รวมถึงมีการบัญญัติกำหนดรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองต่างๆ ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทยหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบซึ่งมีอยู่หลายช่องทาง ได้แก่การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง การตรวจสอบโดยองค์กรผู้มีส่วนกำกับดูแล ตรวจสอบโดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการ

และการตรวจสอบจากภาคประชาชน สำหรับสภาพข้อเท็จจริงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและถูกชี้มูลความผิดมากที่สุด ขณะเดียวกันการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่พบว่ามีการกระทำการทุจริตมากที่สุด หากพิจารณาสาเหตุของการทุจริตสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ส่วน คือ

๑. สาเหตุในภาพรวม ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจความด้อยประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานตรวจสอบ การถือปฏิบัติโดยยึดตามบรรทัดฐานจากส่วนกลางและคุณภาพของคน

๒. สาเหตุเฉพาะประเภทการทุจริตประกอบด้วย

๒.๑ การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการทำโครงสร้างพื้นฐานมีสาเหตุมาจากกฎหมายที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลางที่สูงกว่าสภาพความเป็นจริง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้ประกอบการกับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างการเมืองระดับชาติ เจ้าหน้าที่จากส่วนราชการส่วนกลางกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยทางการเมืองตลอดจนปัจจัยจากการขาดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและเงื่อนไขจากการขาดกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒ การทุจริตในเรื่องการบริหารงานบุคคล มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่ใช้ในการบริหารงานบุคคลให้อำนาจในการบริหารงานบุคคลแก่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากเกินไป รวมทั้งปัญหาในเชิงองค์กรบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนมากเกินไป อันนำมาซึ่งการทุจริตโดยการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามมา

๒.๓ การทุจริตในเรื่องการออกใบอนุญาต มีสาเหตุมาจากกฎหมายที่มีหลายฉบับซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตส่วนหนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ขออนุญาต รวมทั้งระบบในการบริหารราชการภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับมาตรการในการแก้ไขปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้นมีหลายประการ อย่างไรก็ตามมาตรการเหล่านี้มีพื้นฐานภายใต้หลักการเดียวกัน ได้แก่ หลักความโปร่งใสหรือหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักความรับผิดชอบ หลักการห้ามบุคลากรเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน้าที่ของตน โดยนำเอาหลักการดังกล่าวมาเสริมสร้างกระบวนการในการดำเนินการของท้องถิ่นเพื่อเป็นการป้องกันหรือลดโอกาสแรงจูงใจหรือความเสี่ยงในการทุจริต

การกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้การบริการต่างๆของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติเกิดการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น ๗ ประเภทดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณการทำให้บัญชีจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลังส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. สภาพหรือปัญหาการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่น การทุจริตในหลายรูปแบบดังกล่าวจากงานวิจัยของมาตาลักษณ์อรุณโรจน์ (๒๕๕๔) พบว่าสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทุจริตในสังคมไทยมี ๒ ประการ ได้แก่

๗.๑ การใช้วัฒนธรรมแบบไทยๆ ในทางที่ผิด

๗.๒ ปัญหาเรื่องตัวบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ กล่าวคือ ระบบอาวุโสและระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การเอื้อประโยชน์ในทางมิชอบให้แก่ญาติมิตรและพวกพ้องรวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสขาดประสิทธิภาพทำให้สังคมเห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมดังกล่าวเป็นเพียงตัวเสริมให้เกิดโอกาสในการทุจริตเท่านั้น

ปัญหาที่สำคัญที่สุดอยู่ที่การขาดจิตสำนึกความซื่อตรงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ความโลภมากในอำนาจ และทรัพย์สินอยู่เหนือความรับผิดชอบและศักดิ์ศรีในการปฏิบัติหน้าที่จนนำไปสู่การทุจริตด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

สาเหตุและปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การทุจริตมีอีกหลายประการ นับตั้งแต่เรื่องของโอกาสในการทำทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การขาดกลไกในการตรวจสอบ ความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดคุณธรรมเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทศนะคติที่ว่า การทุจริตเป็นเรื่องปกติ ความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมีส่วนทำให้คนมุ่งสร้างความร่ำรวยวัตถุนิยมเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำการทุจริต รวมทั้ง “โครงสร้างทางสังคมที่บิดเบี้ยว” มีความเหลื่อมล้ำมีช่องว่างระหว่างคนจน – คนรวย, คนมีอำนาจ – คนซึ่งไร้อำนาจ ทำให้แสวงหาหนทางที่จะลดช่องว่างโดยการทุจริตมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนา กลไกป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนของกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อให้การขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ตามแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ขยายเพิ่มเติมถึงปี ๒๕๖๕ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เพื่อให้ส่วนราชการทุกกอง/ฝ่ายในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ นำไป ปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. วัตถุประสงค์การจัดทำแผน

๑. เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ
๒. เพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยเสริมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ ราชการของผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนใน ท้องถิ่น ปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์ และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
๓. เพื่อให้การบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี
๔. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวัฒนธรรม
๕. เพื่อเสริมสร้างและปรับปรุงกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

๔. เป้าหมาย

๑. ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง มีจิตสำนึกและความตระหนักในการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ท้องถิ่นปราศจากการก่อให้เกิดข้อสงสัยในการ ประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การขัดกันแห่งผลประโยชน์และแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ บริหารราชการเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ในการจัดทำแผนให้ความเห็น โครงการขนาดใหญ่ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลโครงการ
๔. กลไกการตรวจสอบการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ มีความเข้มแข็งในการ ตรวจสอบ
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ มีโครงการกิจกรรมและมาตรการที่มีประสิทธิภาพ ลดโอกาสในการ กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบจนเป็นที่ยอมรับจากทุกภาคส่วน

๕. ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการ

๑. ผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง มีจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น และสามารถบริหารราชการเป็นไปตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

๒. ภาคประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ในการจัดทำแผนพัฒนาให้ ความเห็นโครงการขนาดใหญ่ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมติดตามประเมินผลโครงการ อันจะนำมาซึ่งการสร้าง เครือข่ายภาคประชาชนที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๓. สามารถพัฒนาระบบกลไกมาตรการ รวมถึงเครือข่ายในการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของทั้งจาก ภายในและภายนอกองค์กรที่มีความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังการทุจริต

๔. องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ มีมาตรการที่กำหนดไว้ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ทำให้ประชาชนทราบ ขั้นตอนและระยะเวลาการทำงานลดข้อผิดพลาดของงาน ลดโอกาสในการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ ทำให้ การบริการประชาชนมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น และประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

รายงานประเมินความเสี่ยงทุจริตการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำ อีก

๑.๒ Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงทุกอย่างจะตรวจพบต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่าโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมี ความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

๑.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้า อนาคต (Unknown Factor)

๒. ขอบเขตความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

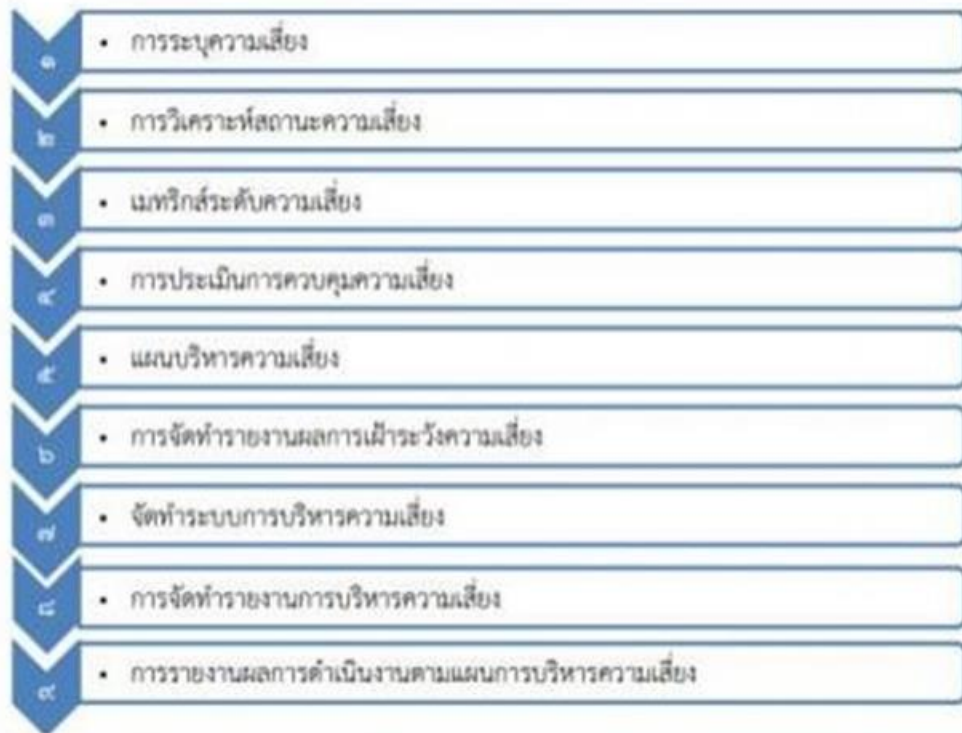
๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการอนุมัติ อนุญาต ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง

๒.๓ ความเสี่ยงการทุจริตจากภาระงานด้านภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน

๓. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตครั้งนี้ใช้วิธีระดมสมอง เพื่อระบุความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างสามารถระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

ตาราง ๑ ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
ขั้นตอนหลัก : การจัดทำร่างขอบเขตงาน ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค		- การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิคไม่เหมาะสม เกินความจำเป็น ทำให้ต้องใช้ต้นทุนเกินความจำเป็น
ขั้นตอนหลัก : การกำหนดราคากลาง ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	- ผลการประกวดราคา ราคากลางสูงกว่าราคาที่ประกวดได้เกินกว่า ๑๕ %	
ขั้นตอนหลัก : การตรวจการจ้าง ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต - มีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน หรือการสร้างอุปสรรค	- คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ใช้เวลาในการตรวจรับงานมากเกินไปเกินความจำเป็น	

Known Factor	- ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติอยู่แล้ว
Known Factor	- ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต - ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงทางทุจริต จากตารางที่ ๑ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตออกตามรายสีไปจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไปจราจร ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไปจราจร มีรายละเอียดดังนี้

❁ สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

❁ สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

❁ สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

❁ สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตาราง ๒ โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)				
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง				
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้างตรวจรับพัสดุ				

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

คือ การกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวังควบคู่กับระดับคะแนนความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาวศีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ขั้นตอนย่อย ที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น การเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง)
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)	๒	๑	๒
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๒	๒	๔
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการ/ ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตาราง ๔ แสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยง การทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนจัดทำ TOR	ดี	ต่ำ (๑)	2	ปานกลาง(๓)
			ค่อนข้างต่ำ(๒)	
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	พอใช้	4	ปานกลาง(๕)	ค่อนข้างสูง(๖)
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้าง ตรวจรับพัสดุ		4		
	อ่อน	ปานกลาง(๗)	ค่อนข้างสูง(๘)	สูง(๙)

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยงระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง ๙ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว พบว่าค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ใน ระดับ ๒ - ๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ - ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับดี - พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยงจะอยู่ในระดับเฝ้าระวัง และทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานการณ์เฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR) (ค่าความเสี่ยงรวม = ๒)	✓			
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง (ค่าความเสี่ยงรวม = ๔)		✓		
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้างตรวจรับพัสดุ (ค่าความเสี่ยงรวม = ๔)		✓		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงทีตามมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗, ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔, ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑, ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลละแอ

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขต (TOR)	๒	- จัดกิจกรรมฝึกอบรมส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์กรความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมวัฒนธรรมการมีทัศนคติ ค่านิยมการปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง - สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต เช่น พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มช่องทางการร้องเรียนทุจริตที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมเสริมสร้างความตระหนักรู้ด้านการดำเนินนโยบายต่อต้านการทุจริตแก่คู่ค้า เป็นต้น
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	๔	
การจัดซื้อจัดจ้าง ขั้นตอนการตรวจการจ้างตรวจรับพัสดุ	๔	

ขั้นตอนที่ ๘ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งห้วงระยะเวลาของการรายงานผลขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือน ทุกไตรมาส ซึ่งแบบในการรายงาน ตามตารางที่ ๘ และตารางที่ ๙ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

ตารางที่ ๘ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕..... หน่วยงานที่ประเมิน องค์การบริหารส่วนตำบลละแอ.....	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
โอกาส/ความเสี่ยง	ระดับต่ำ
สถานะของการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน	จากผลการประเมินดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลละแอ เห็นว่าการควบคุมภายในของหน่วยงานมีความเพียงพอ และปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้การกำกับดูแลของนายอำเภอยะหา

ตารางที่ ๙ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ	
วันที่เสนอขอ	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่	
ผู้รับผิดชอบหลัก	
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง	
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	

